

INDLEVELSE SKABER UDVIKLING

SMV BAROMETRET 2019

WWW.BDO.DK/SMVBAROMETRET

BDO

VELKOMMEN TIL SMV BAROMETRET 2019

Med SMV Barometret måler BDO tilstanden hos de mindre og mellemstore virksomheder. Gennem årene er analysen blevet et væsentligt bidrag til debatten om erhvervslivets ryggrad; SMV'erne i Danmark.

For ottende år i træk analyserer vi derfor regnskabstal og kombinerer med en omfattende spørgeskemaanalyse. Dette gør, at SMV Barometret giver ét af de mest aktuelle, detaljerede og velunderbyggede indblik i, hvordan det står til med SMV-virksomhederne netop nu.

Analysen bygger på omfattende data fra vores kunder; med ca. 30.000 regnskaber samt mere end 1400 spørgeskemaesvarelses fra hele landet folder vi tilstanden blandt SMV'erne ud. Via sitet www.smvbarometret.dk giver vi interesserede mulighed for selv at dykke ned i de aktuelle tal på tværs af regioner, regnskabstal og spørgeskemaets konkrete besvarelses.

I år spørger vi for første gang ind til klimaproblematikken, og flere mindre og mellemstore virksomheder svarer, at de føler behov for at tage ansvar i forhold hertil. Vi tematiserer igen digitaliseringsprocessen, ligesom vi også spørger ind til compliance og til, hvorvidt virksomhederne mener, de lever op til de nye persondataregler, som jo trådte i kraft den 25. maj 2018, og som gav de fleste virksomheder en ekstra arbejdsudfordring.

RYGRADEN AF DANSK ERHVERVSLIV FORTJENER OPMÆRKSOMHED

I BDO spænder fagligheden bredt, og som én af landets største rådgivnings- og revisionsvirksomheder giver vi vores kunder såvel den nærværende lokale rådgiver, der er tæt på i dagligdagen, som den internationalt stærke rådgivningsvirksomhed, der mestrer det internationale udsyn og dermed kan vejlede kunderne ud over landets grænser.

Vi ønsker at skabe opmærksomhed i forhold til de mindre og mellemstore virksomheder. Vi vil gerne debattere vilkår for det danske erhvervsliv, og her er SMV'erne af stor betydning for dansk økonomi.

TAK FOR HJÆLPEN OG FOR DE MANGE BIDRAG

Der skal lyde en tak til alle vores kunder, som tog sig tid til at besvare spørgeskemaet. Det er jeres bidrag, der gør det muligt at udarbejde SMV Barometret 2019.

Rigtig god fornøjelse med årets SMV Barometer.

Venlig hilsen

BDO

Stig Holst Hartwig

Administrerende direktør

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 4** Sammenfatning
- 6** Regnskabsanalysen
- 8** Spørgeskemaundersøgelsen
- 10** Medarbejderstaben
- 16** Finansiering og væksttiltag
- 20** Klimavinklen er interessant
- 22** Compliance og sikkerhed
- 24** De store spørgsmål

”

Den vigtigste historie i årets SMV Barometer er, at de mindre og mellemstore virksomheder i 2018 hævede både deres omsætning og deres overskud for tredje år i træk.

Vi har valgt en anden databehandling i 2019. Kun gennemførte besvarelser er taget med i undersøgelsen, og "ved-ikke-svar" er ikke medtaget. Tal for 2018 er korrigeret i henhold hertil.

SE MERE OG KONTAKT OS FOR YDERLIGERE VIDEN

www.bdo.dk/smvbarometret

SAMMENFATNING

De mindre og mellemstore virksomheder kunne i 2018 vise fremgang i både omsætning og overskud for tredje år i træk. En periode, hvor der samtidig er fremgang i de to vigtigste nøgletal, skal man efterhånden mange år tilbage for at finde, og det vidner om en gruppe virksomheder, der selv i et stærkt konkurrencepræget marked gør det rigtig godt.

At øge omsætningen kan alle gøre, men at omsætte et øget salg til et større overskud kræver ikke bare godt købmandskab, men

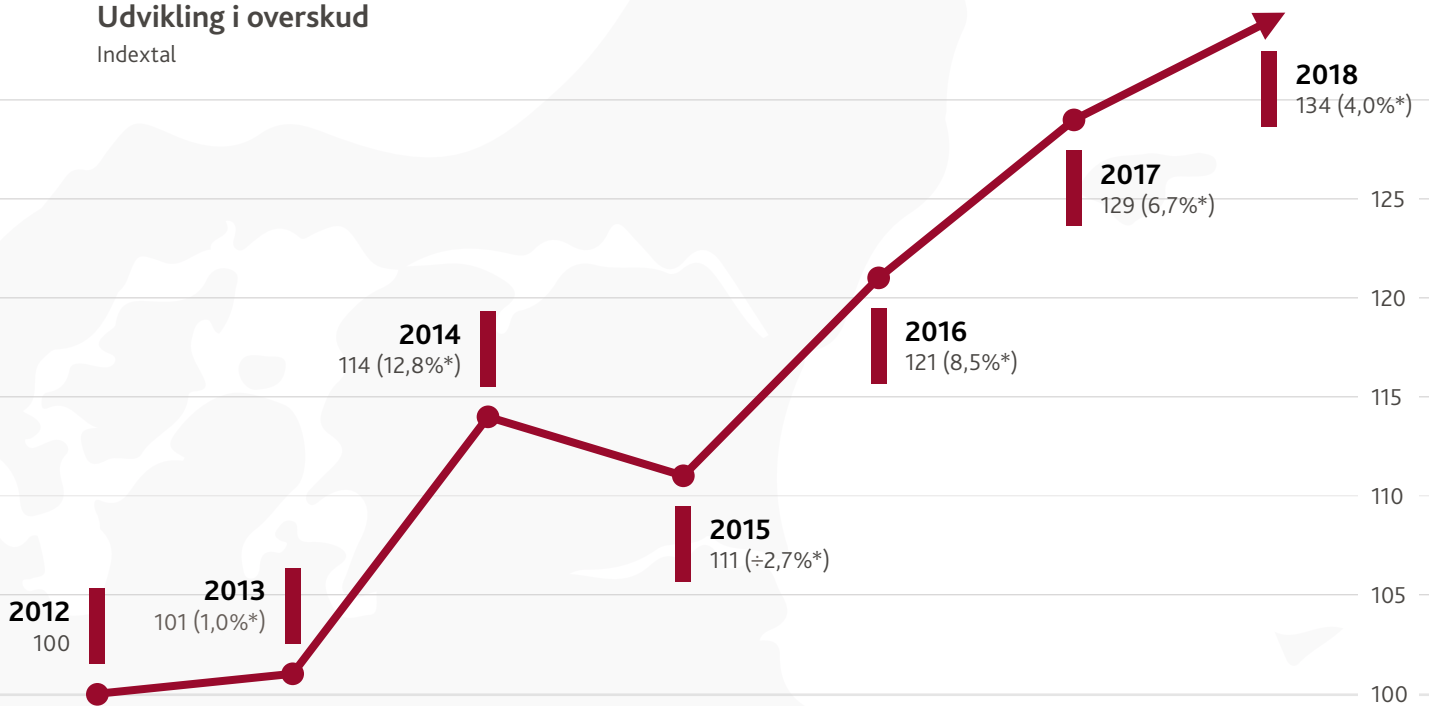
også god styring. Det sidste hører almindeligvis ikke til spidskompetencerne i alle mindre og mellemstore virksomheder, hvor kundernes og medarbejdernes ve og vel ofte sættes højere end virksomhedernes indtjening. Derfor er der ekstra god grund til at klappe med flaget.

De ti væsentligste konklusioner i årets undersøgelse – der i lighed med tidligere år er baseret dels på en regnskabsanalyse og dels på en spørgeskemaundersøgelse – kan sammenfattes således:

1. SMV'erne hævdede i 2018 i gennemsnit deres omsætning med 3,2 %. Det er lidt mindre end i 2017, hvor omsætningen voksede med 5,6 %, men stigningen er helt på linje med, hvad landets største virksomheder præsterede i 2018.
2. SMV'ernes overskud – forstået som deres resultat af primær drift – steg i 2018 i gennemsnit med 4,0 %. Det er også lidt lavere end året før, hvor de steg med 6,7 %, men stadig rigtig pænt.
3. Over de seneste tre år – fra 2015 til 2018 – har SMV'erne hævet deres omsætning med næsten 15,3 %, mens deres overskud er steget med imponerende 20,5 %.
4. Virksomhedernes størrelse har en kæmpe betydning. Virksomheder med en omsætning på over 10 mio. kr. har over de seneste tre år hævet deres omsætning med i gennemsnit 25,9 % og deres overskud med hele 30,5 %. For virksomheder med en omsætning under 10 mio. kr. er de tilsvarende tal henholdsvis 8,3 % (omsætning) og 13,4 % (overskud).
5. Branchemæssigt er fremgangen i omsætning og overskud i 2018 jævnt fordelt over mange brancher.
6. Geografisk er fremgangen også jævnt fordelt over hele landet, omend SMV'erne i Region Hovedstaden på begge målepunkter har haft den laveste vækst. I den evige kamp mellem de tre største provinskommuner – Aarhus, Aalborg og Odense – gik sejren i 2018 suverænt til den nordligste.
7. Næsten en tredjedel af SMV'erne forventer at øge antallet af medarbejdere i 2019. For mange bliver det en udfordring at gøre dette. Andelen af virksomheder, som finder det svært at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft, fortsætter med at stige og omfatter nu 33,8 %.
8. Mindre end 15 % af SMV'erne beretter, at de har et aktuelt behov eller ønske om at låne penge. Størst behov har produktionsvirksomhederne (22,6 %). Blandt produktionsvirksomhederne, der har søgt om lån indenfor de seneste 12 måneder, oplevede de fleste, at det hverken er blevet lettere eller sværere at opnå lån.
9. Næsten en tredjedel af SMV'erne vurderer, at de har eller vil kunne få konkurrencemæssige fordele ved at foretage klimavenlige tiltag.
10. Næsten 91 % af SMV'erne mener, at de lever op til de nye persondataregler. Flest blandt virksomheder med mere end ti ansatte.

Udvikling i overskud

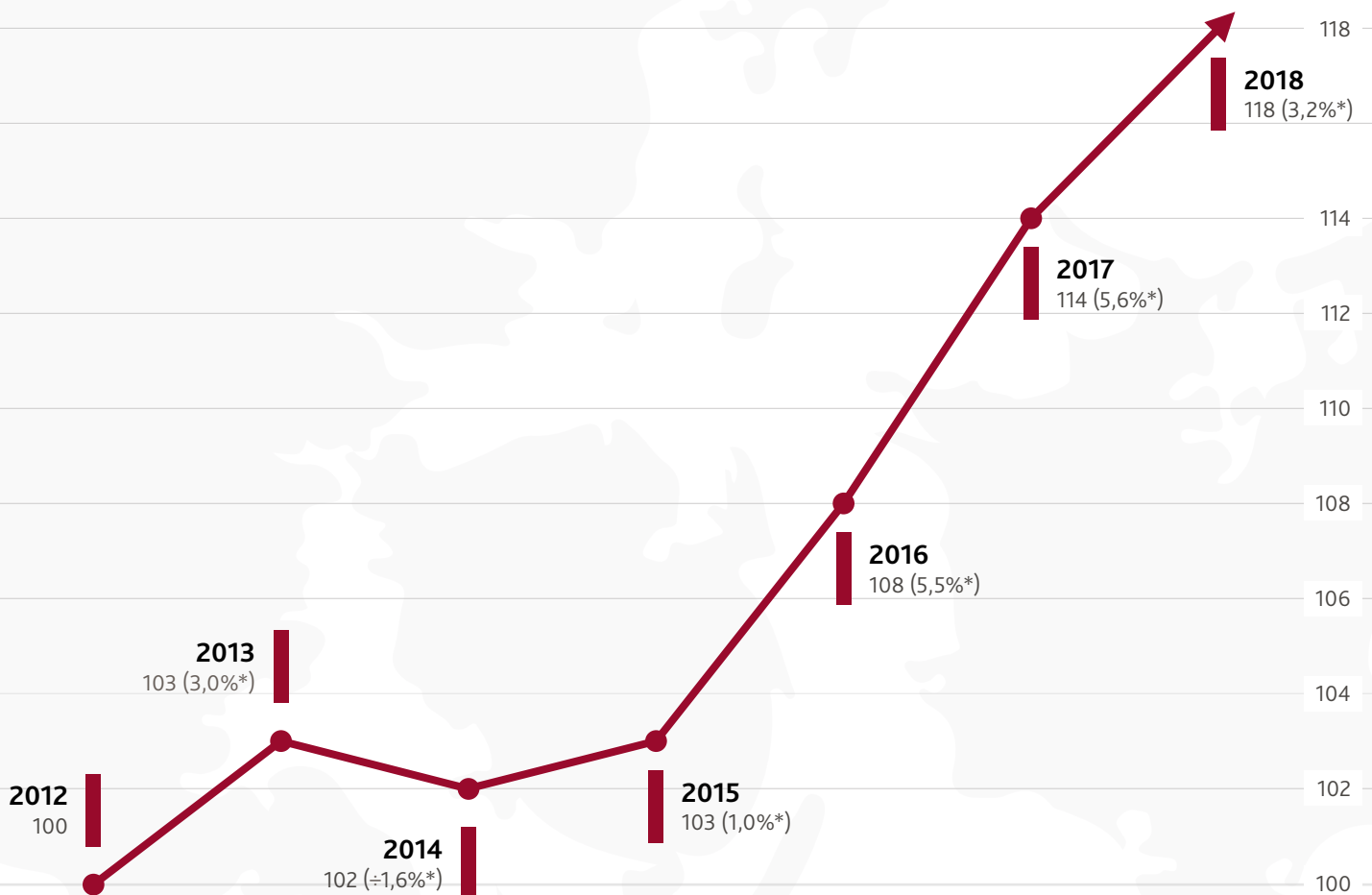
Indextal

* Årlig procentvis fremgang i overskuddene

Udvikling i omsætning

Indextal

* Årlig procentvis udvikling i omsætningen

REGNSKABSANALYSEN

UDVIKLINGEN I OMSÆTNINGEN FRA 2017 TIL 2018

De mindre og mellemstore virksomheders omsætning steg i 2018 med i gennemsnit 3,2 % sammenlignet med året før. Det er en lidt lavere stigning end i året før, hvor omsætningen blev hævet med 5,6 %, men helt på linje med landets største virksomheder. Ifølge en nylig undersøgelse fra Økonomisk Ugebrev løftede landets børsnoterede virksomheder således deres omsætning i 2018 med netop 3 %.

Væksten i omsætningen var mest markant blandt de større virksomheder. Alle virksomheder med en omsætning på over 10 mio. kr. oplevede således en vækst i omsætningen på mellem 6 og 9 %, mens de helt små virksomheder – dem med en omsætning på under 1 mio. kr. – faktisk oplevede en nedgang i omsætningen i 2018 på 7 %.

Branchemæssigt var fremgangen i omsætningen størst indenfor information og kommunikation – især blandt it-konsulentvirksomheder – med næsten 10 %. Indenfor sundhed og socialvæsen – det vil sige læger, tandlæger og private daginstitutioner mv. – var fremgangen i omsætningen over 7 %.

Geografisk er fremgangen i omsætningen meget jævnt fordelt over hele landet. Størst var fremgangen på papiret for virksomhederne i Region Sjælland* med næsten 13 %.

Lavest var fremgangen blandt virksomhederne i Region Hovedstaden med kun 1,5 % og på Fyn med 2,3 %. Det er andet år i træk, at virksomhederne i Københavnsområdet ligger i bunden, når det gælder vækst i omsætningen. Dampen synes dermed – formentlig til manges overraskelse – at være gået noget af kedlen.

UDVIKLINGEN I VIRKSOMHEDERNES OVERSKUD FRA 2017 TIL 2018

SMV'ernes resultat af primær drift – det vil sige overskud før afskrivninger, renter og skat – voksede i 2018 med i gennemsnit 4,0 % sammenlignet med 2017. Det er lidt lavere end i året før, hvor overskuddene i gennemsnit blev øget med 6,7 %.

Også i forhold til overskuddene var der en markant forskel mellem de større virksomheder og de helt små virksomheder. Mens virksomheder med en omsætning på over 10 mio. kr. i gennemsnit øgede deres overskud med 8,5 %, så måtte de helt små virksomheder faktisk konstatere en nedgang i deres overskud med over 6 %.

* Det bemærkes, at talgrundlaget for Region Sjælland er lidt mere usikkert end for de øvrige regioner.

Branchemæssigt var fremgangen på bundlinjen størst blandt virksomheder indenfor finansiering og forsikring – hvilket, når det gælder mindre og mellemstore virksomheder, primært er formidlingsvirksomheder – med 12,7 % og indenfor bygge og anlæg med 12,4 %. Sværest var det for en række service- og undervisningsvirksomheder, hoteller og restauranter, transportvirksomheder samt virksomheder indenfor landbrug og fiskeri. De måtte alle konstatere en nedgang i deres overskud.

Geografisk var fremgangen rigtig pæn blandt de fynske virksomheder med en vækst i overskuddene på 7 %.

Lavest fremgang på bundlinjen havde virksomhederne i Region Hovedstaden. Her voksede den kun med 0,14 % sammenlignet med 2017.

AALBORG VINDER PROVINSMESTERSKABET FOR 2018

Den evige kamp mellem de tre store provinsby-kommuner: Aarhus, Aalborg og Odense – blev i 2018 suverænt vundet af den nordligste.

De mindre og mellemstore virksomheder i Aalborg Kommune løftede således i 2018 deres omsætning med i gennemsnit 6,1 % og deres overskud med 7,6 % sammenlignet med 2017. Begge tal altså pænt over landsgennemsnittet på henholdsvis 3,2 % og 4,0 %.

Sølvmedaljerne går til Aarhus, hvor SMV'erne øgede deres omsætning med 4,2 % og deres overskud med 2,3 % sammenlignet med 2017.

SMV'erne i Odense Kommune, der sidste år kunne fremvise den største fremgang i omsætningen, men til gengæld den laveste vækst i overskuddene, ligger i år nederst på begge målepunkter. De lykkedes nemlig kun med at hæve deres omsætning med i gennemsnit 1,0 %, mens de på bundlinjen måtte konstatere en decideret nedgang på i gennemsnit 2,8 %.

”

Branchemæssigt var fremgangen på bundlinjen størst blandt virksomheder indenfor finansiering og forsikring.

LØNOMKOSTNINGERNE STEG I 2018

I betragtning af, at beskæftigelsen bare steg og steg gennem hele 2018, er det ikke overraskende, at virksomhedernes lønomkostninger også steg. Stigningen var på 3,1 % mod 5,2 % i 2017 og 4,6 % i 2016. Lønnens andel af virksomhedernes omsætning udgjorde i 2018 lige under 32 %, hvilket er marginalt lavere end i 2017.

Regnskaberne giver ikke svar på, om de stigende lønudgifter skyldes flere ansatte eller højere lønninger, men formentlig er der tale om en kombination.

Ikke overraskende er lønomkostningerne i virksomheder med en omsætning på over 10 mio. kr. – hvis omsætning og overskud er vækstet mest – steget mere end gennemsnittet nemlig med 6,5 %. Hos virksomheder med en omsætning i niveauet 1-10 mio. kr. steg lønomkostningerne med 1,0 %, mens de hos de helt små virksomheder faktisk faldt med 5,2 %.

Geografisk er stigningen i lønomkostningerne jævnt fordelt over hele landet om end mest i Jylland.

Branchemæssigt er det især virksomheder indenfor sundhed og socialvæsen (+7,0 %), transport (+5,3 %), bygge og anlæg (+5,0 %) samt hoteller og restauranter (+5,0 %), der har oplevet stigende lønudgifter. Visse servicevirksomheder samt virksomheder indenfor undervisning, finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning har alle haft nedgang i deres lønudgifter.

STADIG FLOT SOLIDITET

Virksomhedernes gennemsnitlige soliditetsgrad var ved udgangen af 2018 steget til 40,1 % mod 39,9 % i 2017.

Geografisk er der ikke den store forskel på virksomhedernes soliditet, dog ligger Fyn pænt til med en gennemsnitlig soliditet på 44,9 %, mens Sjælland – dog på et begrænset datamateriale – ligger i den anden ende med en gennemsnitlig soliditet på 36,4 %. Et spring mellem top og bund på kun 8,5 procentpoint er dog ikke meget. Den samlede konklusion er derfor, at de mindre og mellemstore virksomheder er bedre rustet til at modstå en konjunkturedgang, end de har været længe.

Forventer din virksomhed at øge antallet af medarbejdere i 2019 i forhold til 2018?

33,1%

Ja, vi forventer at ansætte en eller flere nye medarbejdere

Sidste år: 34,4%

66,9%

Nej, vi forventer ikke at ansætte flere nye medarbejdere

Sidste år: 65,6%

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

FORVENTNINGER TIL 2019 - OMSÆTNINGSUDVIKLINGEN

På trods af den megen snak om økonomisk afmatning så er de mindre og mellemstore virksomheder stort set lige så optimistiske som sidste år, når det gælder deres forventninger til udviklingen i deres omsætning.

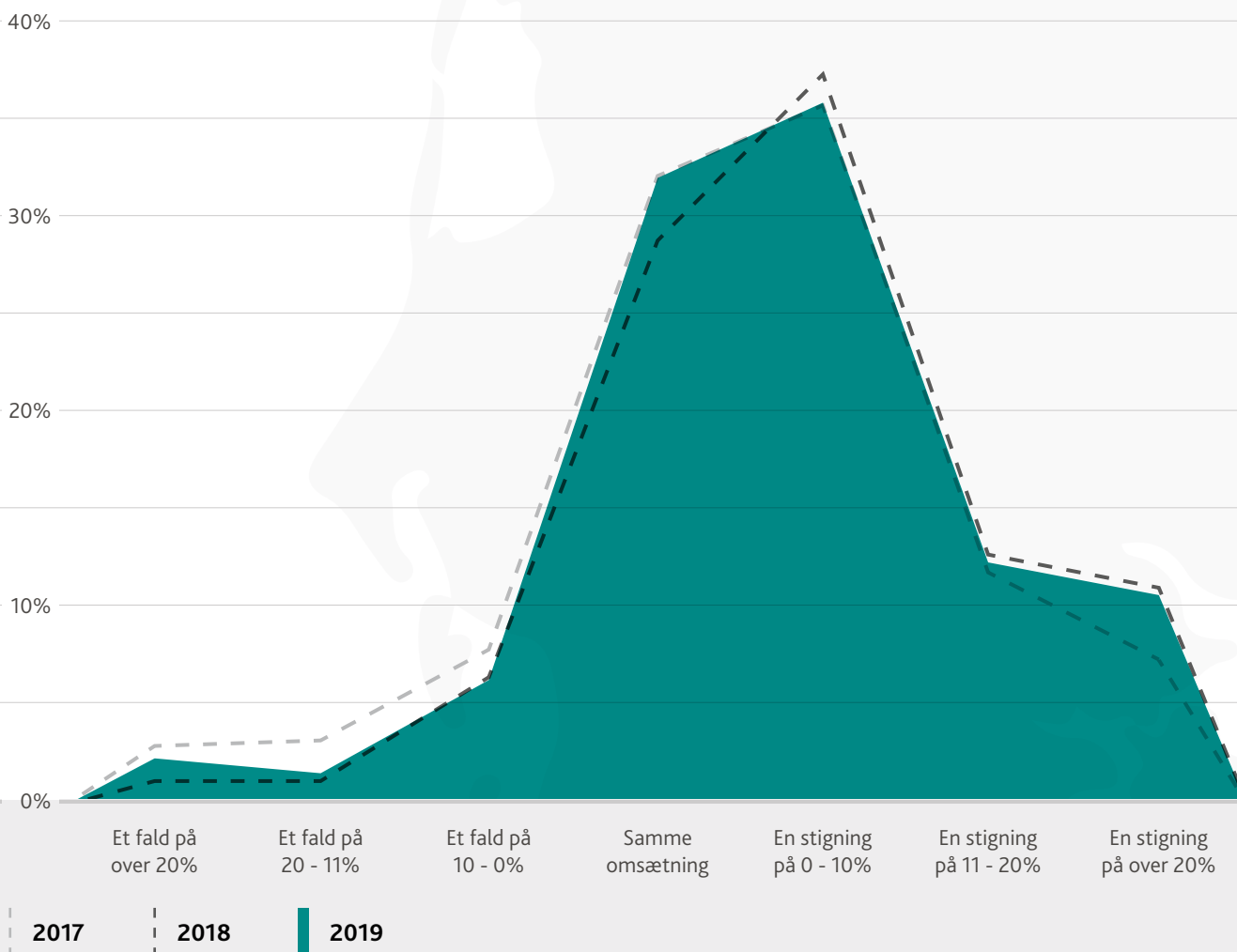
Hele 22,7 % forventer således en vækst på over 10 % i 2019. Sidste år var det tilsvarende tal 25,1 %. Et meget stort flertal på 67,6 % forventer en uændret eller let stigende omsætning (+0 - 10 %), mens 9,7 % forventer et fald i omsætningen. Det sidste er marginalt flere end sidste år, hvor 9,2 % frygtede en nedgang.

Geografisk er optimismen ligesom sidste år størst i Region Hovedstaden, hvor 28,2 % forventer en vækst på over 10 %, men også i Region Midtjylland er forventningerne pænt høje. Her forventer 24,5 % af de mindre og mellemstore virksomheder nemlig en vækst i omsætningen i 2019 på over 10 %. I Region Sjælland er det kun 17,7 %, der forventer en sådan vækst.

Modsat sidste år så er optimismen i år mere udbredt blandt de små virksomheder end hos de lidt større. I virksomheder med op til ti ansatte forventer 24,3 % således en vækst i omsætningen på over 10 %, mens det tilsvarende tal for virksomheder med over ti ansatte er 20,5 %.

Hvordan er dine forventninger til udviklingen i virksomhedens omsætning for 2019 i forhold til 2018?

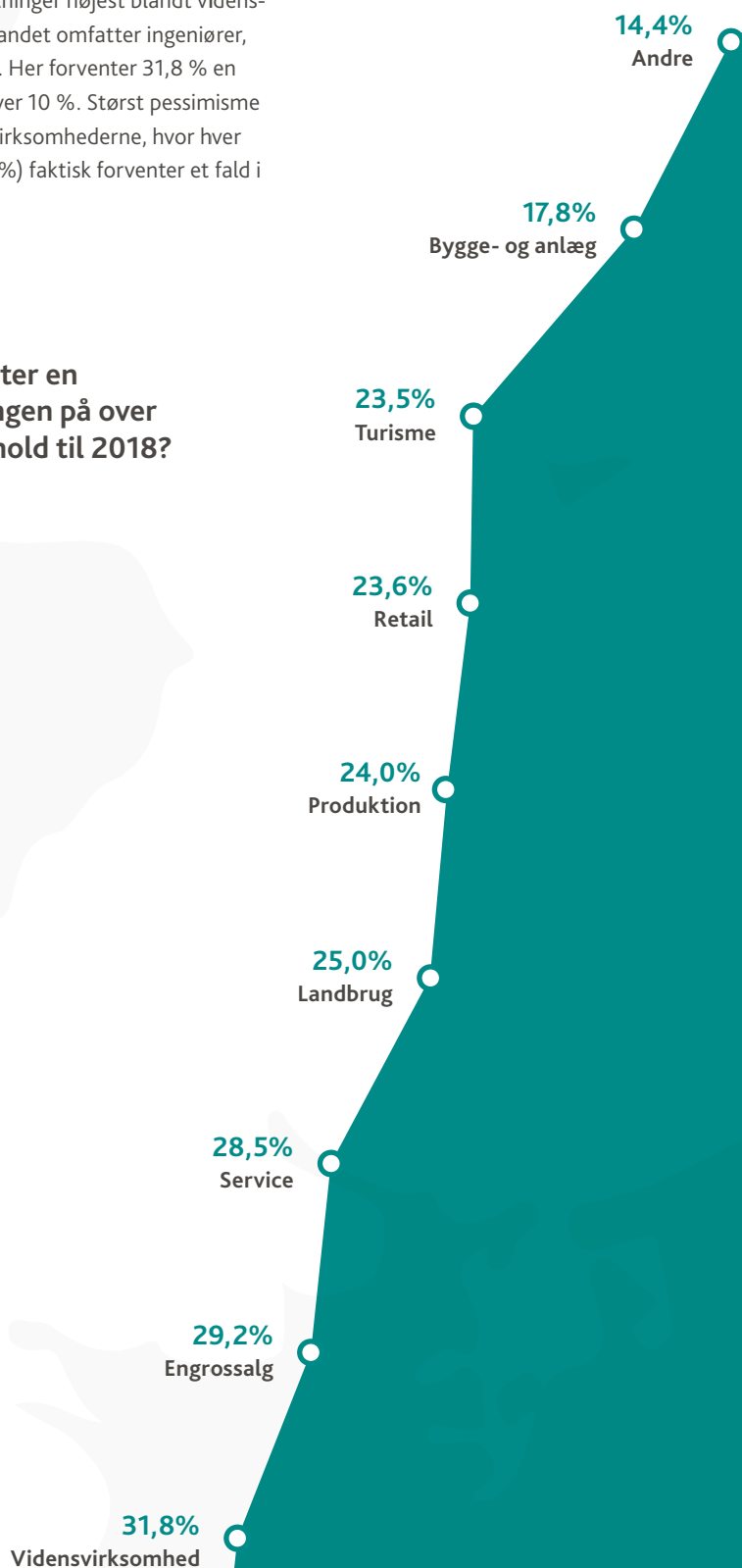
Gennemsnit for hele landet

Branchemæssigt er forventninger højest blandt vidensvirksomheder, som blandt andet omfatter ingeniører, arkitekter, it-rådgivere m.fl. Her forventer 31,8 % en vækst i omsætningen på over 10 %. Størst pessimisme findes blandt produktionsvirksomhederne, hvor hver syvende virksomhed (14,3 %) faktisk forventer et fald i omsætningen.

Hvor mange forventer en stigning i omsætningen på over 10 % for 2019 i forhold til 2018?

MEDARBEJDERSTABEN

Næsten en tredjedel af virksomhederne (33,1 %) forventer at øge antallet af medarbejdere i 2019 sammenlignet med 2018. Det er en marginalt mindre andel end sidste år, hvor 34,4 % regnede med en udvidelse af medarbejderstaben.

Produktionsvirksomhederne er dem, der har de største forventninger. Blandt disse regner således op mod hver anden virksomhed (46,3 %) med at øge antallet af medarbejdere.

Ikke overraskende er det især de lidt større virksomheder, som vil ansætte. Blandt virksomheder med over ti ansatte er det således 51,8 %, som forventer at gøre dette.

Geografisk er forventningerne højest i Region Hovedstaden med 42,1 % og lavest i Region Midtjylland, hvor 28,9 % regner med at udvide medarbejderstaben. I de tre øvrige regioner ligger forventningerne tæt på landsgennemsnittet på 33,1 %.

UDFORDRINGEN MED AT FINDE DE RIGTIGE MEDARBEJDERE

Selv om mange på Christiansborg måske har svært ved at tro det, så viser SMV Barometret, at det stadig er svært at skaffe de rigtige medarbejdere.

Andelen af virksomheder, der oplever det som sværere eller meget sværere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft er steget støt, men i år er tallet dog faldet en lille smule. Fra 18,4 % i 2016 over 21,9 % i 2017* og 36,6 % i 2018 til 33,8 % nu i 2019. Kun 3,3 % oplever, at det er blevet lettere at skaffe de rigtige medarbejdere indenfor de seneste 12 måneder.

Ligesom sidste år er det især Region Midtjylland, der har svært ved at skaffe kompetente medarbejdere (38,6 %), mens virksomhederne i Nordjylland har taget et stort spring fra 38,7 % i 2018 til 28,3 % i 2019; så i Nordjylland oplever virksomhederne, at det er blevet lettere at rekruttere. Region Hovedstaden ligger lige efter med 31,5 %.

Virksomheder med over ti ansatte er lidt mere udfordret (37,0 %) end virksomhederne med op til ti ansatte (30,3 %). Branchemæssigt er problemet stadig størst blandt bygge- og anlægsvirksomhederne (45,1 %), men også retailvirksomhederne (38,7 %) er udfordret.

Forventer din virksomhed at øge antallet af medarbejdere i 2019 i forhold til 2018?

33,1%
Ja

Sidste år: 34,4%

66,9%
Nej

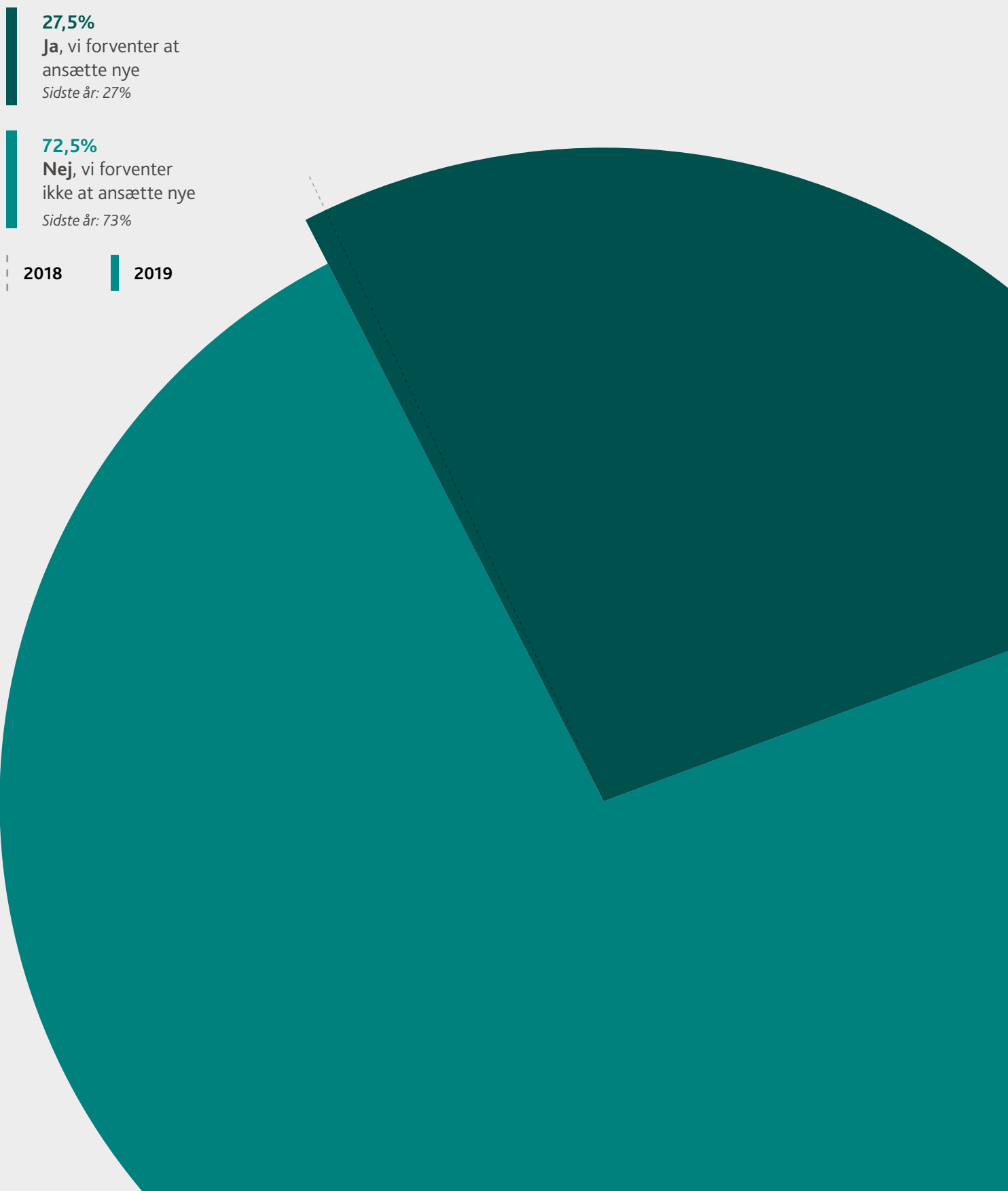
Sidste år: 65,6%

* For 2016 og 2017 er "ved-ikke-svar" inkluderet.

Hvor mange synes, det er blevet sværere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft?

Forventer din virksomhed at ansætte elever/lærlinge/praktikanter i 2019?

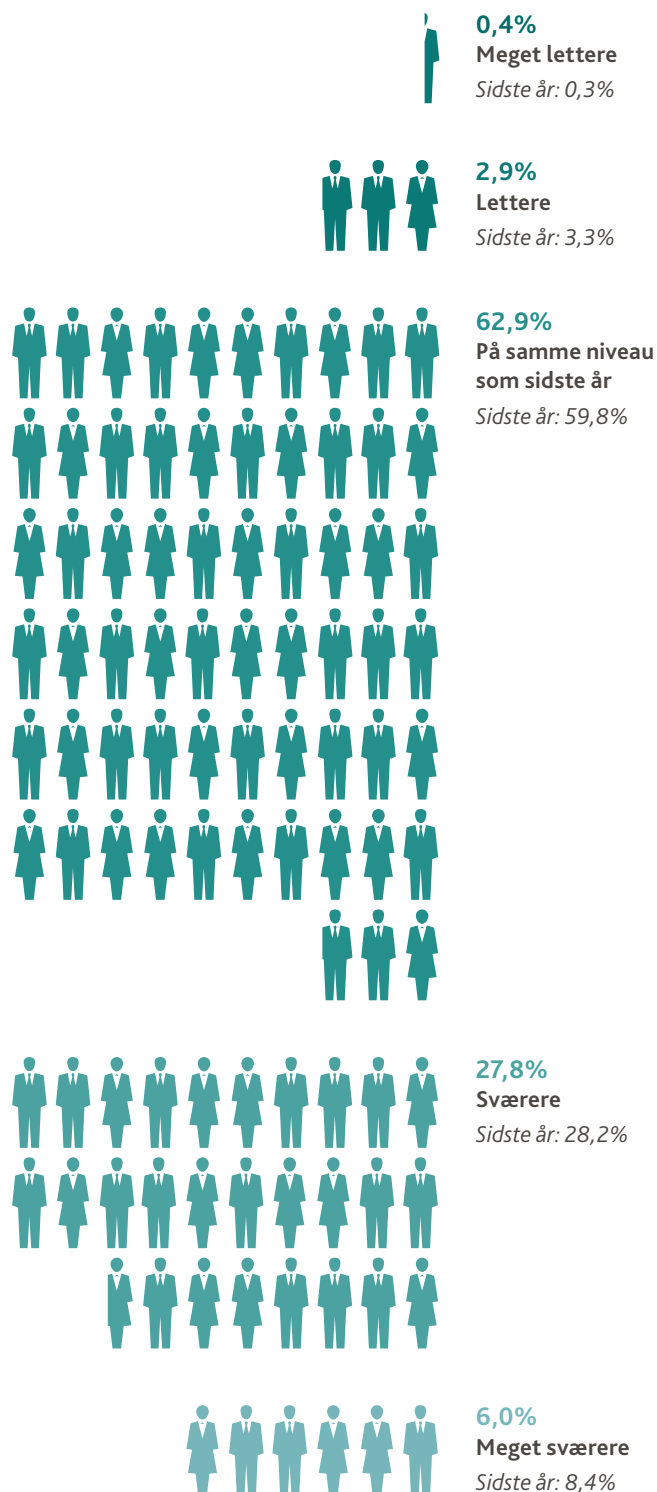
ANSÆTTELSE AF ELEVER OG LÆRLINGE M.FL.

Lidt over en fjerdedel af virksomhederne (27,5 %) oplyser, at de forventer at ansætte elever/lærlinge/praktikanter i deres virksomhed i 2019. Det er lidt flere end sidste år, hvor 27,0 % svarede bekræftende.

Mere end halvdelen af virksomhederne (51,0 %) er enige eller meget enige i, at de har et samfundsansvar for at hjælpe med at skaffe beskæftigelse til unge uden praktikplads, mens 28,8 % mener at have et tilsvarende ansvar overfor flygtninge/indvandrere. Det er nogenlunde på niveau med sidste år, hvor henholdsvis 53,1 % og 28,2 % svarede det samme.

I forhold til de unge er det især virksomhederne i Region Sjælland (60,2 %), som mener, at de har et samfundsansvar. I Region Hovedstaden – der på dette punkt ligger lavest – er den tilsvarende andel på 47,3 %.

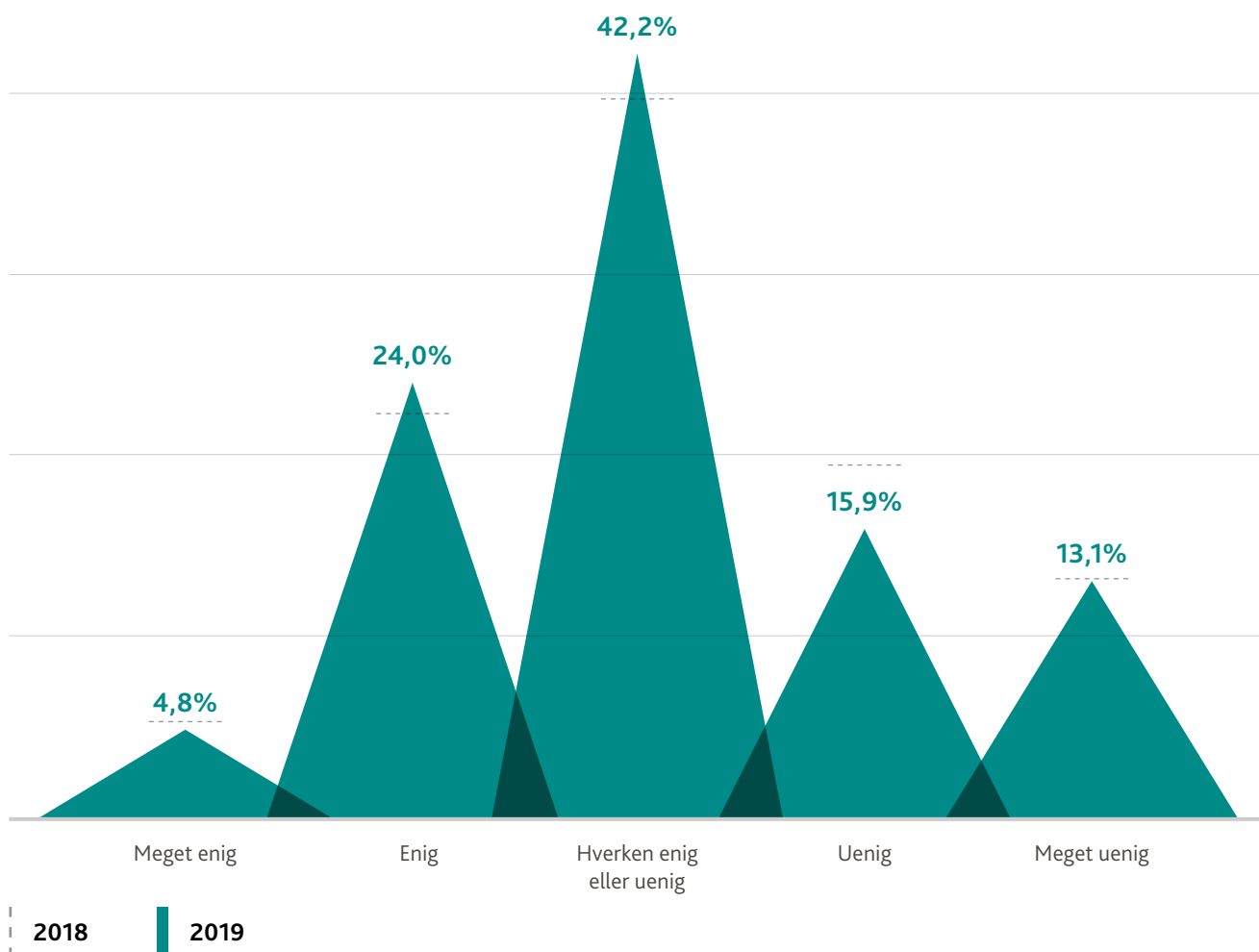
Er det de sidste 12 måneder blevet sværere eller lettere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft for din virksomhed?

Ikke overraskende er det især i virksomheder med op til ti ansatte, at man mindst føler et ansvar i forhold til at ansætte såvel elever og lærlinge som flygtninge og indvandrere. Her erklærer kun henholdsvis 41,0 % og 22,8 % sig enten enige eller meget enige i spørgsmålet om, hvorvidt de har et samfundsansvar.

Branchemæssigt er det især bygge- og anlægsvirksomhederne (65,7 %) og produktionsvirksomhederne (64,4 %), som føler et samfundsansvar i forhold til de unge. Turismevirksomhederne, der blandt andet omfatter hoteller, restauranter og campingpladser (43,7 %) føler størst ansvar i forhold til flygtninge og indvandrere.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn –
Min virksomhed har et samfundsansvar for at hjælpe med at skaffe beskæftigelse til flygtninge/indvandrere?

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn –
**Min virksomhed har et samfundsansvar for
at hjælpe med at skaffe beskæftigelse til
unge uden praktikplads?**

2018

2019

10,9%
Meget enig
Sidste år: 12,4%

40,1%
Enig
Sidste år: 40,7%

32,6%
Hverken enig eller uenig
Sidste år: 29,3%

9,2%
Uenig
Sidste år: 10,4%

7,2%
Meget uenig
Sidste år: 7,2%

”

Branchemæssigt er det især bygge- og anlægsvirksomhederne og produktionsvirksomhederne, som føler et samfundsansvar i forhold til de unge.

FINANSIERING OG VÆKSTILTAG

De mindre og mellemstore virksomheder har stadig ikke det store behov for at låne penge – hverken til finansiering af den daglige drift eller til nye investeringer. På spørgsmålet om, hvorvidt virksomheden har et aktuelt behov eller ønske om at låne penge, svarer således kun 14,9 % bekræftende. Det er lidt færre end sidste år, hvor 16,2 % svarede det samme.

Blandt den sjettedel (16,6 %), som oplyser, at de rent faktisk har søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut indenfor de seneste 12 måneder – hvilket er lidt færre end sidste år (18,0 %) – svarede 55,4 %, at de hverken oplevede det som lettere eller sværere at opnå lånet. 17,2 % oplevede det som lettere eller meget lettere, mens 27,4 % oplevede det som sværere eller meget sværere. Sidste år var de tilsvarende tal henholdsvis 23,2 % og 26,4 %.

Ikke overraskende er der lidt flere virksomheder med over ti ansatte end virksomheder med færre ansatte, som har et aktuelt behov for at låne penge, og som har søgt herom indenfor de seneste 12 måneder. Det største aktuelle lånebehov opleves blandt virksomhederne i Region Midtjylland og det mindste i Region Hovedstaden. Branchemæssigt er det især produktionsvirksomhederne (22,6 %), som angiver, at de har et aktuelt lånebehov, og det er også disse virksomheder, der ligger øverst blandt de virksomheder, som rent faktisk har søgt om lån indenfor de seneste år (29,7 %).

Har din virksomhed aktuelt behov/ønske om at låne penge til finansiering?

Fx til daglig drift, nye investeringer eller udvikling?

85,1%
Nej, vi ikke har et behov/ønske om at låne penge
 Sidste år: 83,8%

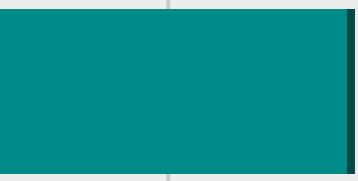
14,9%
Ja, vi har et behov/ønske om at låne penge
 Sidste år: 16,2%

Har din virksomhed søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut indenfor de seneste 12 måneder?

2018 2019

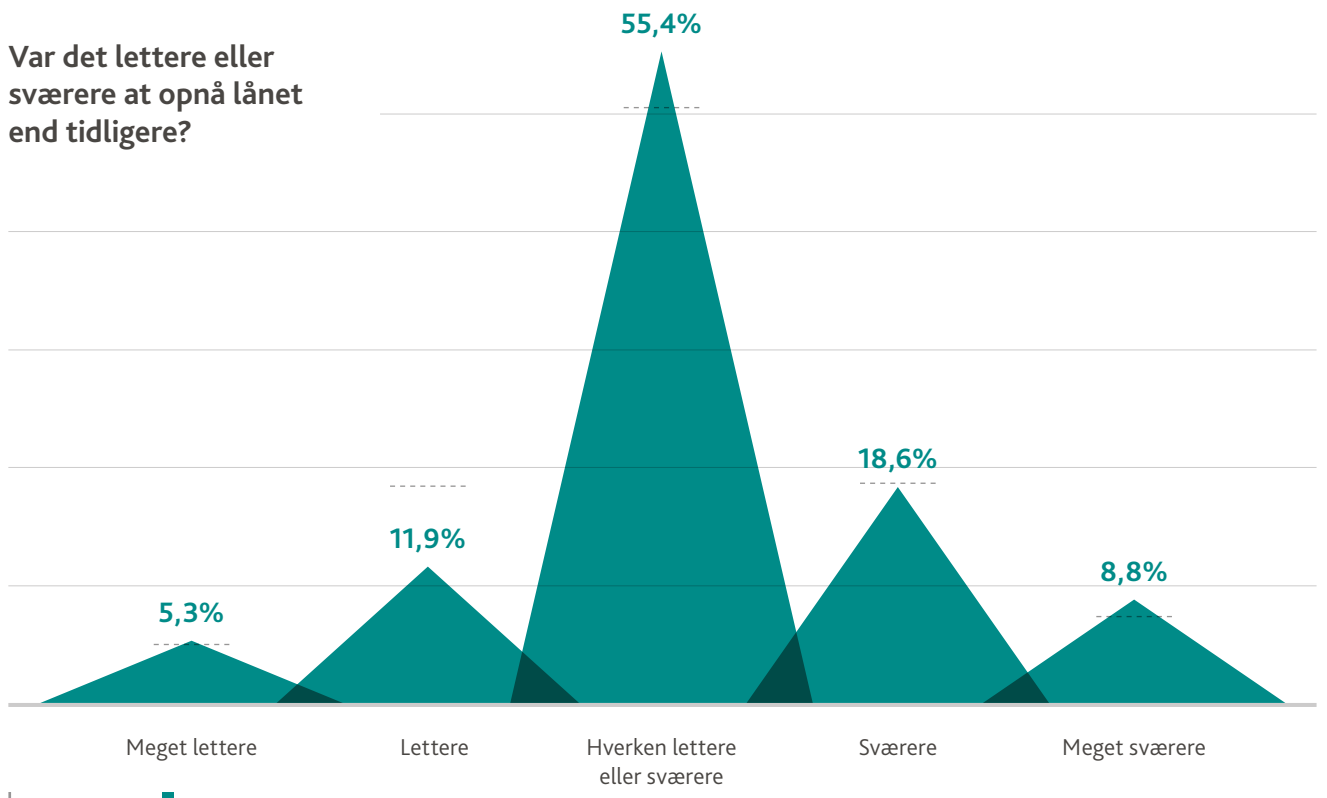

83,4%
Nej, vi har ikke søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut
 Sidste år: 82,0%

16,6%
Ja, vi har søgt om lån i et penge- eller realkreditinstitut
 Sidste år: 18,0%

Var det lettere eller sværere at opnå lånet end tidligere?

2018 2019

VÆKST GENNEM OPKØB ELLER FUSION

Mere end hver fjerde virksomhed (27,3 %) svarer, at de har overvejet at vækste virksomheden gennem fusioner eller opkøb. Det er næsten det samme som sidste år. Størst interesse (39,2 %) for den slags er der blandt virksomheder med over ti ansatte. Branchemæssigt er interessen størst blandt produktionsvirksomheder (43,8 %), mens det geografisk mest er virksomhederne i Region Hovedstaden (31,8 %) og i Region Midtjylland (30,5 %), som er optaget af dette emne.

27,3%

Ja, det har vi overvejet
Sidste år: 32,4%

Har I overvejet at vækste virksomheden gennem fusioner eller opkøb?

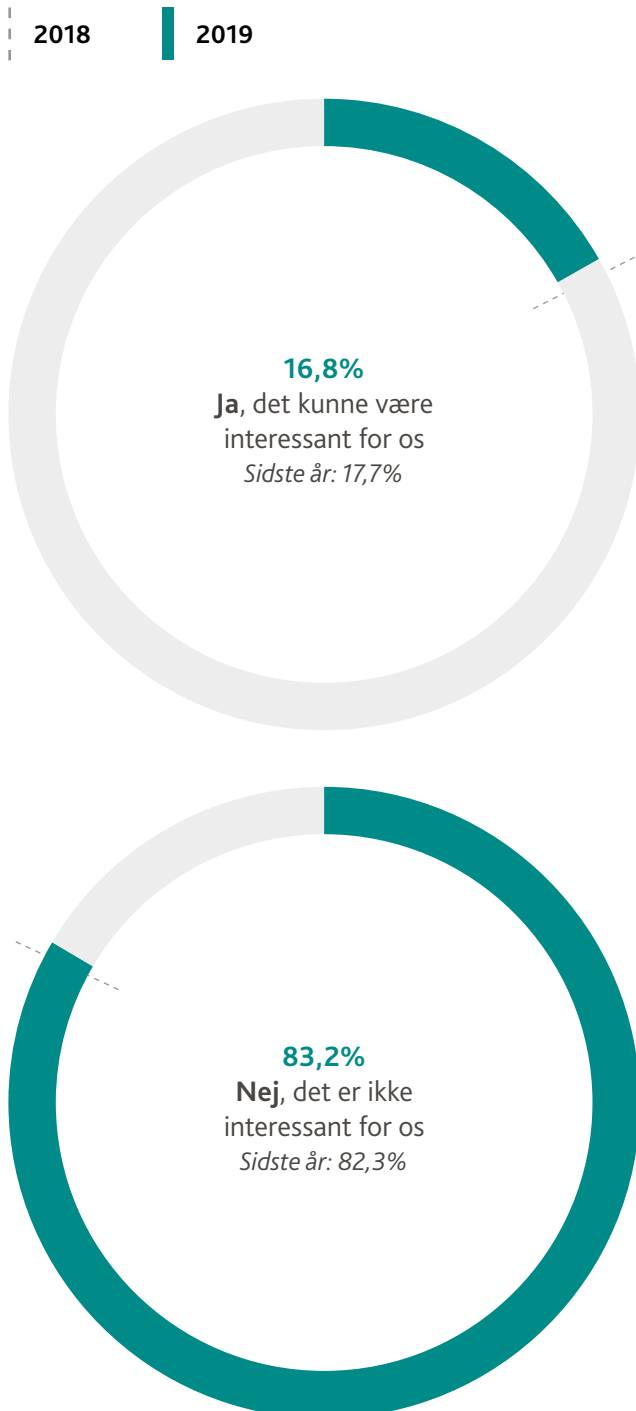
2018

2019

72,7%

Nej, det har vi ikke overvejet
Sidste år: 67,6%

Kunne det være interessant for din virksomhed at udvide ejerkredsen ved optagelse af investorer (aktionærer)?

UDVIDELSE AF EJERKREDSEN

For mange mindre og mellemstore virksomheder kan en udvidelse af ejerkredsen også være en mulighed for vækst og derfor et godt alternativ eller supplement til opkøb og fusioner. Alligevel er det fortsat kun en sjettedel af virksomhederne, som finder muligheden for at udvide ejerkredsen ved optagelse af investorer (aktionærer) for interessant. Langt de fleste SMV-virksomheder har kun en enkelt eller ganske få ejere, og for mange vejer det at være "herre i eget hus" fortsat tungt.

Størst interesse for at udvide ejerkredsen er der blandt virksomheder i Region Hovedstaden (21,4 %). Branchemæssigt er det mest produktionsvirksomhederne (24,6 %), som ser på muligheden.

KLIMAVINKLEN ER INTERESSANT

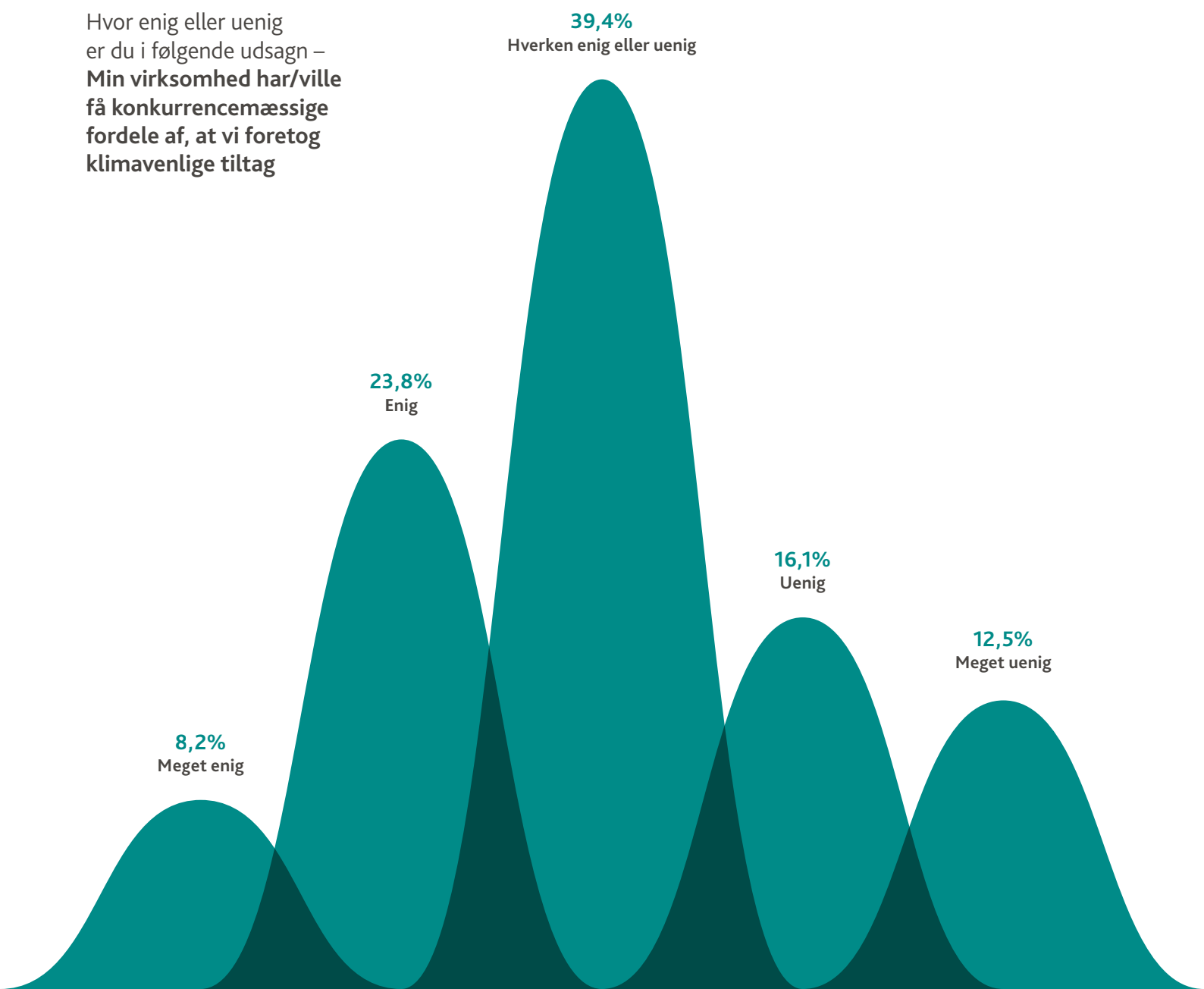
Den megen snak om klimaet, og behovet for at virksomhederne også tager ansvar i forhold til dette, har tydeligvis også sat sig spor hos de mindre og mellemstore virksomheder.

I årets undersøgelse har vi som noget nyt spurgt virksomhederne, om de har eller vil kunne få konkurrencemæssige fordele ved at foretage klimavenlige tiltag. Heri erklærer 32,0 % sig enige eller meget enige, mens 28,6 % er uenige eller meget uenige.

39,4 % er hverken enige eller uenige. Fordelingen af svarene er i denne forbindelse næsten den samme for virksomheder med over ti ansatte som for dem med færre.

Branchemæssigt er det især turismeerhvervet, som ser en kommerciel fordel ved klimatiltag. Her svarer således præcis halvdelen af virksomhederne, at de er enige eller meget enige. Geografisk er der kun meget små forskelle mellem regionerne.

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn –
Min virksomhed har/ville få konkurrencemæssige fordele af, at vi foretog klimavenlige tiltag

INVESTERING I DIGITALISERING OG AUTOMATISERING

På trods af den megen snak om de åbenlyse fordele ved øget digitalisering og automatisering, så er det ikke noget de mindre og mellemstore virksomheder er specielt optaget af.

På spørgsmålet om, hvorvidt investeringerne og/eller ressourceanvendelsen i forhold til digitalisering og automatisering vil blive øget i 2019 i forhold til 2018, svarer kun 25,4 % bekræftende. Det er lidt færre end sidste år, hvor 27,3 % svarede det samme, og markant færre end i 2017, hvor 47,7 % meldte om stigende investeringer henholdsvis øget ressourceanvendelse.

Forventer din virksomhed i 2019 at øge investeringer/ressourcer på digitalisering og automatisering i forhold til 2018?

2018

2019

25,4%

Øge investeringer/ressourcer

Sidste år: 27,3%

65,4%

Samme niveau

Sidste år: 62,2%

1,5%

Mindske investeringer/ressourcer

Sidste år: 1,6%

7,7%

Vi allokere ikke investeringer/ressourcer
til digitalisering og automatisering

Sidste år: 8,9%

COMPLIANCE OG SIKKERHED

VIRKSOMHEDERNE ER I MÅL MED GDPR – TROR DE SELV

De nye persondataregler, der trådte i kraft den 25. maj 2018, var en tung administrativ opgave for næsten alle virksomheder. Ikke kun de mindre og mellemstore.

I årets undersøgelse har vi spurgt virksomhederne, hvorvidt de i deres egen optik nu lever op til reglerne. Det svarer 90,8 % bekræftende på. Blandt de helt små virksomheder med under ti ansatte svarer 88,6 % bekræftende. Det tal vil formentlig overraske mange, da implementeringen af den slags regler altid er en større udfordring for de mindste virksomheder.

Heller ikke branchemæssigt og geografisk er der den store forskel på svarene, om end virksomhederne indenfor turismeerhvervet synes at hænge en lille smule. Blandt disse er det kun 80,6 %, der svarer bekræftende.

GODT SIKRET MOD HACKERANGREB

De mange historier om virksomheder, der udsættes for hackerangreb og anden form for cyberkriminalitet, har tilsyneladende fået også de mindre og mellemstore virksomheder til at sikre sig mod den slags. I alle tilfælde svarer 71,4 % bekræftende på, at de har indført procedurer, overvågning mv., der sikrer deres data, systemer og hjemmesider.

Der er stor forskel på svarene fra virksomheder med mere end ti ansatte og på svarene fra virksomheder med færre ansatte. Hos de lidt større svarer 88,5 % bekræftende, mens det kun er 60,2 % hos de mindste, som gør det. Geografisk er der til gengæld næsten ingen forskel på svarene.

Har din virksomhed indført procedurer, overvågning mv., der sikrer din virksomheds data, systemer, hjemmesider etc. mod cybercrime?

2018 2019

28,6%
Nej
Sidste år: 45,3%

71,4%
Ja
Sidste år: 54,7%

Lever din virksomhed op til kravene i EU-persondataforordningen (GDPR), som trådte i kraft i 2018?

90,8%
Ja

9,2%
Nej

6,6%

Utilstrækkelige leverandører og varer

Sidste år: 5,8%

6,7%

Manglende produktudvikling

Sidste år: 8,2%

10,9%

Andet

Sidste år: 10,5%

12,5%

Tilstrækkelig finansiering

Sidste år: 14,7%

14,6%

Omstilling til øget digitalisering

Sidste år: 14,4%

21,1%

Vigende efterspørgsel efter produkter og ydelser

Sidste år: 19,6%

30,6%

Øgede krav fra det offentlige

Sidste år: 33,0%

41,5%

Kvalificeret personale

Sidste år: 39,9%

54,4%

Hård konkurrence om kunderne

Sidste år: 54,0%

DE STORE SPØRGSMÅL

STØRSTE UDFORDRINGER

Der er ikke de store ændringer på listen over de udfordringer, som de mindre og mellemstore virksomheder oplever som de største i forhold til deres fremtidige drift. Det er stadig konkurrencen om kunderne (54,4 %), vanskelighederne med at skaffe sig kvalificeret personale (41,5 %) og øgede krav fra det offentlige (30,6 %), der angives som de tre væsentligste.

Konkurrenceudfordringen er mindst fremtrædende i Region Sjælland, mens personaleudfordringen ikke overraskende er størst blandt virksomheder med over ti ansatte.

Hvilke udfordringer ser du som de to største i forbindelse med din virksomheds fremtidige drift?

Mulighed for op til to svar

2018

2019

LIVET SOM INDEHAVER AF EGEN VIRKSOMHED

På trods af den megen snak på Christiansborg om tiltag, der skal lette virksomhedernes administrative byrder og sænke forskellige skatter og afgifter, så er det ikke noget, som sætter sig de store spor. Mere end fire ud af fem svarer således, at livet som indehaver hverken er blevet mere eller mindre attraktivt, end det var sidste år. Blandt de resterende er der et flertal, som synes, det er blevet markant mindre attraktivt, mens kun et mindretal synes, at det er blevet markant mere attraktivt at drive virksomhed.

Hverken virksomhedernes størrelse eller deres beliggenhed har den store betydning for besvarelsen. Branchemæssigt synes ejerne af især retail- og servicevirksomheder, at det er blevet markant mindre attraktivt at drive egen virksomhed, mens ejere af vidensvirksomheder hører til de mere tilfredse.

Er livet som indehaver af egen virksomhed blevet mere eller mindre attraktivt?

2018 2019

5,0%

Det er blevet markant mere attraktivt

Sidste år: 8,1%

81,5%

På ca. samme niveau som sidste år

Sidste år: 80,8%

13,5%

Det er blevet markant mindre attraktivt end sidste år

Sidste år: 11,1%

69,2%
Lempeligere
administrative krav

--- Sidste år: 71,4% ---

Hvad mener du, er de to vigtigste faktorer for et bedre erhvervsklima for danske virksomheder?

Mulighed for op til to svar

2018 2019

31,3%
Lavere selskabsskat
Sidste år: 39,1%

30,2%
Lavere personskat
Sidste år: 28,4%

19,2%
Lempeligere momsregler
Sidste år: 16,0%

15,9%
Lempeligere
energiafgifter
Sidste år: 9,9%

14,0%
Støtte til eksport
og vækst
Sidste år: 12,7%

12,9%
Støtte til finansiering
Sidste år: 16,5%

7,3%
Andet
Sidste år: 6,1%

FLERE SKYER PÅ HIMLEN

Den vigtigste historie i årets SMV Barometer er, at de mindre og mellemstore virksomheder i 2018 hævdede både deres omsætning og deres overskud for tredje år i træk. Det er ikke bare godt for virksomhederne, men også for Danmark. Den i medierne markant mest oversete gruppe af virksomheder har nemlig stor betydning for samfundsøkonomien og for beskæftigelsen.

Spørgsmålet er nu, hvordan det kommer til at gå i 2019.

Ud fra spørgeskemaundersøgelsen kan vi se, at virksomhederne stadig er optimistiske. Godt nok er antallet af virksomheder, der forventer en vækst i deres omsætning med mere end 10 %, faldet en lille smule sammenlignet med sidste år, men det er stadig over en femtedel, der regner med en sådan stigning.

Og hver tredje virksomhed forventer faktisk at øge antallet af medarbejdere. Det vidner også om optimisme.

Solen skinner dog ikke fra en skyfri himmel. Vi synes at være på vej ind i en periode med mere ustadigt vejr, og måske lurer der ligefrem et uvejr i det fjerne. Det er der flere indikationer på.

En nylig undersøgelse viste således, at en meget stor del af landets erhvervsledere forventer, at dansk økonomi snart vil bevæge sig mod en lavkonjunktur.

Se mere, følg os på Facebook og LinkedIn og kontakt os for mere viden

www.bdo.dk/smvbarometret

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger mere end 1.200 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har ca. 80.000 medarbejdere i mere end 160 lande.

Denne publikation er skrevet i generelle vendinger og skal alene betragtes som generel vejledning. Publikationen dækker ikke specifikke situationer, og du bør ikke handle - eller undlade at handle - uden at have fået professionel rådgivning. Kontakt venligst BDO for at drøfte de specifikke problemstillinger. BDO, vores partnere og medarbejdere påtager os ikke ansvar for tab foranlediget af en handling, der er taget - eller ikke er taget - på baggrund af oplysningerne i denne publikation.

Copyright © BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

06-2019

Hertil kommer, at Dansk Byggeri har meldt ud, at sektorens opgang er forbi for denne gang. Noget der skal tages alvorligt al den stund, at netop byggebranchen gennem tiderne har været et pejlemærke for udviklingen i økonomien.

Al erfaring viser dog, at vejrudsigter skal tages med et gran salt. I Danmark har meteorologer og medier i forening en mangeårig tradition for at tale om orkaner, der aldrig blev til noget. Og tilsvarende gælder i forhold til økonomers spådomme om renteudviklingen.

Det kan godt være, at der er kommet flere skyer på himlen, men i BDO er vi faktisk stadig optimistiske på vores kunders vegne med hensyn til indtjeningen i 2019. Vi har endnu ikke set indikationer på, at en stagnation – endsige nedgang – er under opsejling.

Det betyder ikke, at den ikke kan komme. Erfaringerne viser, at tingene lynhurtigt kan ændres.

Men indtil da vælger vi at se glasset som halvt fyldt.

HENNING BOYE HANSEN

Chefkonsulent

E-mail: hbh@bdo.dk

Mobil: +45 20 88 62 50

